

**Винокурова Валентина Гаврильевна-
воспитатель пришкольного интерната**

МБНОУ «Мюрюнская юношеская гимназия имени В.В. Алексеева»

Усть-Алданский улус, с.Борогонцы

Сценарий «Алаһа дьиз аһыллыыта»

1 ыытааччы: Интернаппыт дьиэтигэр - уотугар 2022 – 2023 үөрэх сылын саҕалыыр дьоллоох дьоро кунунэн, күндү интернаппыт үлэһиттэрэ, атастарбыт, доҕотторбут!

2 ыытааччы: Оҕо сааспыт биһигэ буолбут, иккис дьиэбит кэриэтэ саныыр интернаппыт аһыллар үөрүүлээх күнүнэн барыгытын итиитик – истинник эбүрдэлиибит!

1 ыытааччы: Интернаппыт баар буолан
Кыһалҕата суох күлэ-үөрэ,
Доҕоттордуун бары бииргэ,
Үөрэх билии аартыгын
Дабайабыт, улаатабыт.

2 ыытааччы: Оҕо сааспыт түгэнэ
Умнуллубат үөрүүтэ,
Интернакка ааһара
Сүрэхтэртэн арахпат
Өйдөбүннүк буолуоҕа.

1 ыытааччы: Күһүн үөрэх дьыла саҕаланнар эрэ, биһиги, араас сиртэн гимназияга үөрэнэ кэлбит уолаттар, интернаппыт аһылларын олус кэтэһэбит. Сылаас, ыраас интернакка биһигини мэлдьи үөрэ көтө көрсөр, тото хана аһаан, көгүллүк сананан олорорбутугар күннэтэ кыһанар 12 киһилээх интернат үлэһит коллективыгар барҕа махталбытын дохсун ытыс тыаһынан тиэрдэҕин!

2 ыытааччы: Саҥа 2022-2023 үөрэх дьылыгар интернакка Уус – Алдан улууһун 16 нэһилиэгиттэн, Мэнэ - Ханалас, Чурапчы, Нам, Өлөөн улуустарыттан, Дьокуускай куораттан **55** оҕо киирдэ.

1 ыытааччы: Интернат аһыллыытынан эбүрдэ тылы этэр гимназия директора Ф.Ф. Татаринов.

2 ыытааччы: Гимназия 5 «а» уонна 5 «б» кылаастарыгар үөрэнэр **12** уол быйылгыттан интернакка олорор буоллулар. Интернат биир саамай кэрэхсэбиллээх ураты үгэһэ – «Убай – быраат» шефтэһии, быйыл даҕаны салҕанан барар: саамай улахан уолаттар – уон биристэр, саамай кыраларга – бэһистэргэ, убай буолуохтара. Быйыл убай буолар эппиэтинэс уон биирис кылаас **3** гимназияһыгар сүктэриллэр.

1 ыытааччы: Ол курдук, бүтүн күнтэн ыла убай – быраат буолар уолаттары ынырабыт:

2 ыытааччы: **Убай** – 11 кылаас гимназияһа, гимназия самоуправлениятын чилиэнэ, үөрэх хорошиһа, улуус уонна республика черчэниһа олимпиадатын кыайыылааҕа, дэгиттэр спортсмен Артем Лукачевскай

Бырааттара – Татаринов Ваня, Татаринов Петя, Андросов Уйгун, Васильев Ярослав.

(киирэн тураллар)

1 ыытааччы: Убай – 11 кылаас гимназия, үөрэх ударнига, «Инникигэ хардыы» научнай – практической конференция республиканской, региональной таһымнарын хас да төгүллээх лауреата, призера Станислав Гуляев!

Бырааттара – Соломонов Рудольф, Портнягин Артем, Бурнашев Артур, Бурцев Саша

2 ыытааччы: Убай – 11 кылаас гимназия, бастың үөрэнээччи, айар куттаах, уруһуйдугут талааннаах, музыкаҕа дьобурдаах, сэмэй, холку майгылаах Спартак Слепцов!

Бырааттара – Лукачевская Ваня, Портнягин Сеня, Садовников Алеша, Неустроев Артем

(киирэн тураллар)

1 ыытааччы: Интернакка олорор 11-с кылаас гимназия 5-с кылаас үөрэнээччитигэр убай буолар.

Кини эбээһинэһэ:

1. Күннээҕи олох – дьаһах проблемаларын быһаарыыга сүбэлээһин, наада буоллабына, практической көмөнү оноруу (хоһу хомуйарга, таһаһы – сабы көрүнэргэ, улэбэ, үөрэххэ, дьону кытта сыһыанна).
2. Интернат эйгэтигэр үөрэнэргэ, оҕолору кытта бодоруһарга тирэх буолуу; убай үтүө холобурунан иитии.

2 ыытааччы: Интернакка олорор 5-с кылаас үөрэнээччитэ 11-с кылаас гимназиягар быраат буолар.

Кини эбээһинэһэ:

1. Улахан оҕо, убай сүбэтин – аматын болҕойон истии, үтүө холобуру ылыныы.
2. Атын оҕолорго үчүгэйдик сыһыаннаһыы.

1 ыытааччы: Убай – быраат буолбут уолаттар, билигин илии – илиигититтэн тутуһан туран: «**Үлэбэ, үөрэххэ, күннээҕи олоххо күүс – көмө буолуохпут!**» - диэн тылгытын биэрэргитигэр ынырабыт.

(Илии тутуһаллар)

2 ыытааччы: Гимназия боруогун атыллаан, интернат аанын аһан, элбэх уоллаах дьэ кэргэн ылгын оҕолоро буолбут бэһис кылаас уолаттара дьон – сэргэ иннигэр тахсан, мэктиэ тыл этэллэрин истиэбин.

(Бэһистэр инники тахсан тураллар, мэктиэ тыл этэллэр)

Бары:

Мин – Татаринов Ваня

Мин – Татаринов Петя

Мин – Андросов Уйгун
Мин – Васильев Ярослав
Мин – Соломонов Рудольф
Мин – Портнягин Артем
Мин – Бурнашев Артур
Мин – Бурцев Саша
Мин – Лукачевской Ваня
Мин – Портнягин Сеня
Мин - Садовников Алеша
Мин – Неустроев Артем

Бары: Мэктиэ тылы этэбит!

1. Бастатан туран, хайаан да
Үөрэхпитигэр кыһаныхпыт,
Дьиэбэ үлэни үчүгэйдик
Толорорго дьулуһуохпут.

2. Иккис пууну тутуһуохпут –
Эрдэ туран хомунан,
Зарядканы оноруохпут,
Суунар – тараанар буолуохпут.

3. Интернат хааһытын сирбэккэ
Күн аайы тото сиэхпит,
Сэниэлээх, күүстээх буолуохпут
Үөрэби, үлэни кыайыхпыт.

4. Инстаттан арахсыахпыт,
Ютубтан тэйиэхпит,
Телефону кытта бириэмэни

Атаарары аччатыахпыт!

5.Перекличкаҕа мустаммыт

Күммүтүн түмүктүөхпүт,

Эрдэ утуйан сынньанаары

Телефоммутун уурдарыахпыт.

6. Тэтэрээти, кинигэни

Харыстааммыт ууруохпут,

Таҥаспытын – саппытын

Кичэллээхтик хомуйуохпут.

7. «Сила есть – ума не надо!»

Ити биһиги буолбатах!

Мөккүөрдээх тугэни

Сутуругунан буолбакка,

Сүбэнэн быһаарар буолуохпут.

8.Дьыэттэн кэһии кэллэбинэ

Атаскар бэрсэри умнума!

Доҕорун «двойканы» ыллабына

Көхсүгүн көрдөрөн кээһимэ!

9. Мээнэ күүлэй көнүллэммэт-

Сурунаалга суруллуохтаах,

Дискотека кэнниттэн

Кыыһы атаарар бобуулаах!

10. Интернакка олорор

Быраабыланы тутуһуохпут!

Уулуссаҕа табыстахха
Сэрэхтээх буолары өйдүөхпүт

11.Элбэх уоллуун энэрдэһэн
Интернакка олоруохпут,
Доҕор атас буоламмыт
Олох суолугар үктэниэхпит.

12. Үөрэх, үлэ аргыстаах,
Оонньуу, спорт дыарыктаах,
Улаатан, сайдан иһиэхпит,
Интернаппытын харыстыахпыт!

Бары: Мэктиэ тылы этэбит!

1 ытытааччы: Интернат абыллыбытынан эбүрдэлииллэр биьиҕи иитээччилэрбит

Иитээччилэр тыл этэллэр

Мария Петровна киирэр, алаадынан күндүлүүр.

2 ытытааччы: Ааспыт үөрэх дьылыгар интернат оҕолоро хайдах үөрэммиттэрин туһунан 6-с кылаас уолаттара кэпсиэхтэрэ.

- Интернакка 2021 – 2022 үөрэх дьылыгар 43 оҕо олорбута.
- Онтон 33 оҕо наар үчүгэйдик үөрэнэн, үөрэҕи билии хаачыстыбата 76% буолбута.
- 5 оҕо отличник: Сидоров Айаал, Аммосов Коля, Эверстов Дима, Татаринов Артем, Местников Саша.
- 28 оҕо хорошист, 10 оҕо ортотук үөрэнэн дьылы түмүктээбиттэрэ.

1 ытытааччы: Биһиги бары бэркэ билэр, астынар убайдарбыт: Александров Уран, Васильев Дмитрий, Местников Александр, Стрекаловская Ярослав быйыл саас гимназияны бүтэрэн, олох киэн аартыгар үктэннилэр.

Выпускниктарбыт туох үөрэххэ киирэн, ханнык сиргэ тийэн студент олобун саҕалаабыттары 7а кылаастар кэпсиэхтэрэ.

- Александров Уран Санкт Петербург куоракка Герцен аатынан педагогической университет английскай салаатын студена буолла.
- Васильев Дима Покровскайдаагы колледжка компьютернай система салаатыгар киирдэ.
- Местников Саша Улук Илинҕи Федеральная Университетка тутуу инженердэрин бэлэмниир салааҕа үөрэнэ киирдэ.

- Стрекаловскай Ярослав Уһук Илинни Федеральнай Университет экология уонна айылҕаны туһаны хайысхатыгар үөрэххэ киирдэ.

2 ытытааччы: Сайынны куйаас күннэргэ биһиги бары доҕотторбутун кытта оонньоон – көрүлээн, сылаас ууга дуоһуйа сөтүөлээн, дьоммутун кытта оттоон – мастаан, отонноон – дьэдьэннээн, сайынны сынньаланы туһалаахтык атаардыбыт. Интернат уолаттара сайыны хайдах атаарбыттарын 8-с кылаас үөрэнээччилэрэ кэпсиэхтэрэ.

1 ытытааччы: 9-с кылаас уоланнара сахалыы чабырҕах тылынан эбүрдэ тиэрдэллэр:

Үгүс элбэх үйэлээх

Өбүгэ дьоннорбут

Өлбөт сүппэт , өлбөөдүйбэт

Үгэ хоһоонноох,

Чахчыны – кырдьыгы

Чаҕыйбакка этэр

Чабырҕах диэн

Чахчы кырдьык

Чаҕылхай тыллаах

Дьарыктаах эбиттэр.

Оскуола чиеһин олус харыстаан

Көрсүөтүк сылдьарбыт

Күннээбэр күндү,

Ыраастык туттарбыт

Ыйдааҕар ыраас!

Куһаҕан куоттун,

Өһөс өрүү

Суох буоллун,

Үтүө үксэтин,

Эриэккэс элбээтин.

2 ытытааччы: Интернаппыт олоҕун мөкү көстүүлэрин чаҕаан тыллаах чабырҕахха киллэрэн кэпсээн – ипсээн иһитиннэриэхтэрэ 10-с кылаас уолаттара.

Сарсыарда тура охсубат,
Түүн буоллар эрэ
Суорѳан анныгар
Телефону хаһан утуйбат,
Сэрээккэттэн сүрѳэлдьиир,
Суунар диэни биһирээбэт,
Тараанары аахайбат-
Интернакка маннык оѳо
Сороѳор көстөн ааһар.

Автобус кэлтин кэннэ
Тиэтэһии – саарайыы,
Танныы – хомунуу,
Бачыынка сүтүүтэ,
Үрүсээх алдьаныыта,
Бараары туран дьэ кэлэн
Расписание көрүнүүтэ-
Куннээѳи олохпут
Мөкү кестуутэ!

Ыалдьыбыт буолан үөрэммэтэх.
Ол да буоллар футболлаабыт,
Контактан тахсыбат,
Ватсаптан арахсыбат,
Кыыһы көрдөѳүнэ
Түннүгүнэн тахса сыһар-
Маннык оѳо эмиэ баар!

Күүдэл – таһаан оронноох,
Тимэѳэ туллубут бинсээхтээх,
Өтөр кыптыыйы билбэтэх
Сылгы сиэлинии баттахтаах,

Атабын суунары умнубут,
Гигиена диэни билбэтэх
Нэрээхэ да көстөн ааһар!

Дьиэбэ үлэтэ мэлдьи суох,
Учебнигы арыйбат,
Ручканы туппат,
Телефон иһигэр олорор,
Үүнэргэ - сайдарга
Кыһаллыбыта көстүбэт,
Инники кэскилин ыраламмат,
Күнү бүтэрэн, сырдыгы батыһан
Таах сылдыар да баар буолар!

Оотой – тоотой оҕолорго
Тойомсуйар идэлээх,
Спортивной күрэххэ көлөөх,
Күргүөм үлэттэн күрүөйэх,
Мөҕөн – буйан биэрдэххэ
Истиэрикэлээн сарылыыр,
Кыһыларынан куттуур-
Маннык мөлтөх көстүүнү
Дэн-дэн көрсөн ааһабыт.

Интернаппыт олоҕор
Одон – додон очурдар
Онтон – мантан оронон,
Олукпутун олуйар,
Ойоҕоско үтэйэр
Омнуолара баалларын
Ох тыллаах чабырҕахха
Обуруолуу тihэммит

Энхэхэбэ кэпсээтибит.

Итэгэс – быһаҕас итинэн бүппэт,

Кэйиик тыһаҕас кэриигэ бүкпэт.

Ол да буоллар син биир

Инникигэ эрэлбит

Туохтааҕар да күүстээх!

Ыйдааҕар ыраастык,

Күннээбэр күндүтүк

Күлэн – оонньоон күлүмүрдүү,

Үүнэ – сайда туруоҕун!

1 ыытааччы: 76 кылаас уоланнара чабырҕахтаан эбэрдэлэрин тиэрдэллэр.

Т а п т ы ы б ы н

Сааһы,

Сайыны,

Сайылыгы,

Сайдам санааны

Сайа этэри,

Саргылаах олоҕу,

Сахам сиригэ!

С ө б ү л ү ү б ү н

Сөрүүн сүөгэйи,

Сүбэнэн сылдыары,

Үөрэри,

Үөрэнэри,

Үтүмэн үгүс буолан

Интернакка оморору!

Б и ь и р и и б и н

Билиини,

Бигэ тылы,

Сэмэй майгыны,

Чиэһинэй киһини,
Чулуу дьону-
Учууталларбын!

Ы т ы к т ы ы б ы н

Ыллам буолууну,
Ыраас суобаһы,
Ытык иэһи
Ыксары өйдүүрү,
Ырыа ыллыыры,
Ыһыах ыһары!

К и э н т у т т а б ы н

Киһи буоларбынан,
Килбиэннээх сирбинэн,
Дьолу уһанар
Дьолун дьоммунан,
Кэскили түстүүр
Кэнчээри ыччаппынан!

Э р э н э б и н

Эйэ энэрдэһэрин,
Уруй уһуурун,
Туску тосхойорун,
Дьол дьукаахтаһарын,
Саргы салалларын,
Кырдык кыайарын!

2 ытааччы: Күндү доҕотторбут, учууталларбыт!

Сана үөрэх дыла саҕаламмытынан, интернаппыт аһыллыбытынан өссө төгүл
эбүрдэлиибит, барыгытыгар баҕарабыт үрдүк ситиһиилэри, үтүө доҕоттору, иллээх –
эйэлээх олобу!

1 ыытааччы: Бүгүҥнү үөрүүлээх күммүтүн киэргэтэр, тупсарар , силигин ситэрэн биэрэр
минныгэстэн минныгэс торт!

Эһиги олоххут бу сиздэрэй торт курдук кэрэ, тупсаҕай буоллун, минныгэс үөрүүлэр,
дьоллоох түгөҥнэр биіртэн биір кэлэ турдуннар!

Торт киллэриллэр

2 ыытааччы: Манан интернат аһыллыытын үөрүүлээх чааһын түмүктүүбүт.

1 ыытааччы: Бүгүҥнү киэһэни тэрийдилэр: «Уолан сүбэтэ» уонна иитээччилэрбит.

2 ыытааччы: Киэһэни ыттылар: 9 кылаас гимназистара Айхал Егоров, Эрнест
Степанов.

1 ыытааччы: Бырааһынныктаабы остуолга ынырабыт!